

Adaptacja do zmian klimatu poprzez przywracanie bioróżnorodnych siedlisk

Legnica 2018

Projekt pn. „Współdziałanie środowisk na rzecz adaptacyjności do zmian klimatycznych poprzez małą retencję i ochronę bioróżnorodności” współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Fundacja Ekologiczna
ZIELONA AKCJA

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt „**Współdziałanie środowisk na rzecz adaptacyjności do zmian klimatycznych poprzez małą retencję oraz ochronę bioróżnorodności**” realizowany w okresie od lipca 2017 r do czerwca 2019 przez Fundację Ekologiczną „Zielona Akcja”, finansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Celem głównym projektu jest podniesienie wiedzy i integracja środowisk mających największy wpływ na działania w zakresie adaptacji do zmian klimatycznych poprzez wykorzystanie małej retencji do odnowy zasobów wodnych i przywracania równowagi środowiska przyrodniczego. Projekt będzie realizowany na terenie województw opolskiego, dolnośląskiego, lubuskiego i wielkopolskiego. Skierowany jest do podmiotów szczebla wojewódzkiego odpowiedzialnych za gospodarowanie wodą oraz ochronę bioróżnorodności oraz decydentów samorządowych, organizacji i społeczności lokalnych. Ma umożliwić współpracę, przekazywanie dobrych praktyk i mobilizować środowiska do działań adaptacyjnych zarówno na szczeblu regionalnym jak i lokalnym.

Zaplanowane działania wykorzystują doświadczenia wypracowane w trakcie realizacji projektów pn. „Mała retencja, duża sprawa” „Zadrzewienia śródpolne dla ochrony bioróżnorodności i klimatu” oraz „Wzmocnienie udziału społeczności lokalnych w decyzjach dotyczących adaptacji do zmian klimatu”.

Zapraszamy na stronę: **www.malaretencja.pl**

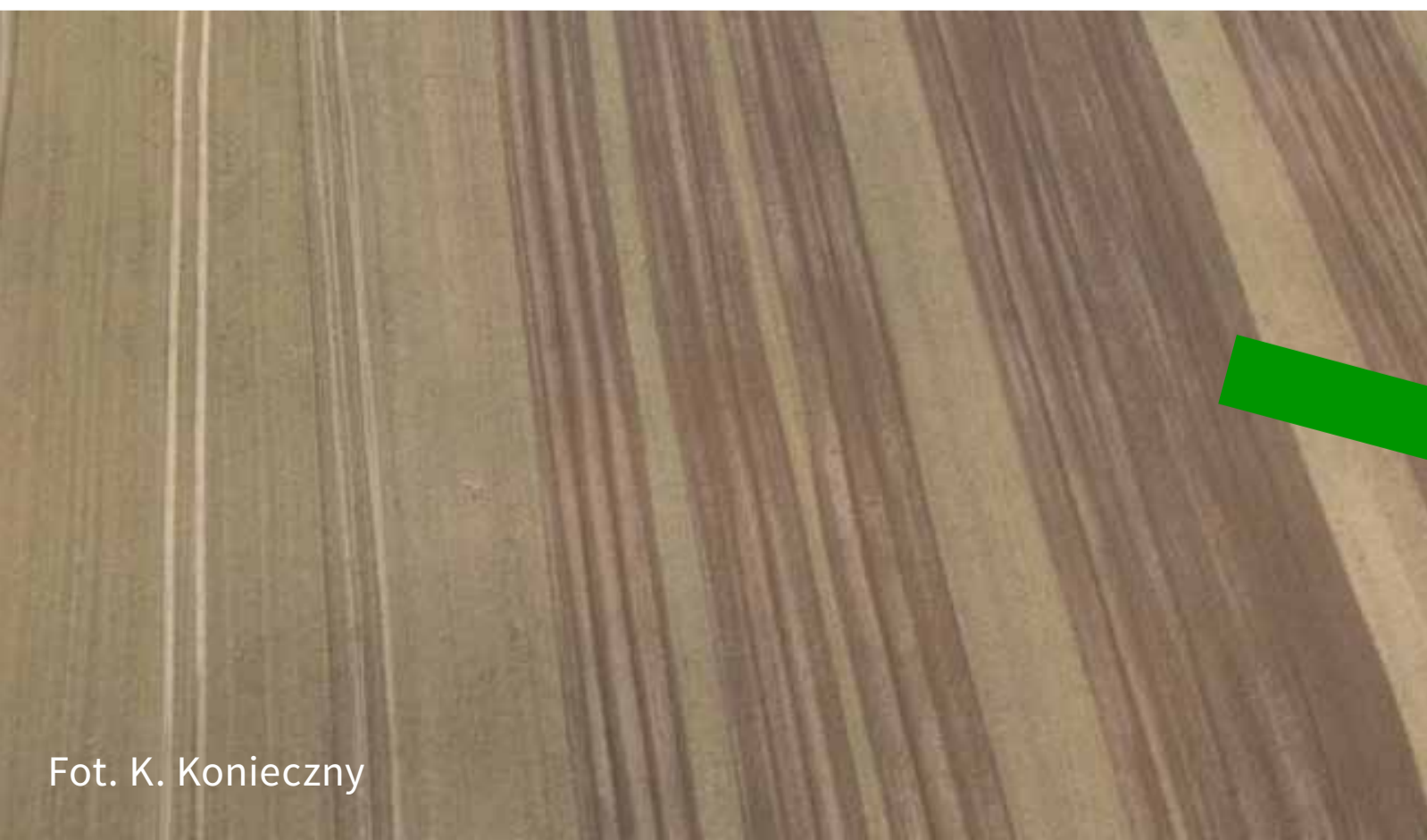
Znajd nas na Facebooku pod hasłem:
„Mała retencja – duża sprawa”

Przywracanie bioróżnorodnych siedlisk

- ▶ Rolnictwo, przemysł, wydobywanie minerałów, to miejsca gdzie po jakimś czasie pozostają duże obszary, które można zagospodarować w sposób przyjazny przyrodzie.
- ▶ Renaturyzacja to proces przywrócenia środowisku stanu naturalnego, możliwie bliskiego stanowi pierwotnemu sprzed wprowadzenia w nim zmian przez człowieka, np. przywrócenie rzec naturalnego, meandrującego koryta.
- ▶ Renaturyzacja w kierunku przyrodniczym, to dobre rozwiązanie zarówno dla przyrody jak i dla ludzi.

Fot. K. Konieczny

Fot. K. Konieczny

Rozwiązania:

Zalesianie gruntów rolnych

Naturalne zalesienie pionierską brzozą na silnie użytkowanym gruncie rolnym, ale o słabej bonitacji gleb. Takie rozwiązania są najtańsze i pozwalają przyrodzie na działanie, jednak wymagają wielu lat na odtworzenie siedliska.

Rozwiązania:

Umożliwienie sukcesji

Dawne, dzikie wysypisko śmieci – po wstępnej rekultywacji pozostawiono do sukcesji. Miejsca takie stają się siedliskami wielu gatunków zwierząt. Dzierlatka – potrzebuje do rozrodu miejsc ruderalnych, żwirowni, kamienisk.

Fot. K. Konieczny

Fot. K. Konieczny

Żwirownie, piaskownie, skarpy

Wyrobiska to szczególny rodzaj pozostałości po działalności ludzkiej.

Jeśli nie zostały skażone, a tylko zostały pozyskane surowce mineralne, bardzo często wystarczy je zostawić w postaci nie zalesianej, w wysokimi skarpami. Rośliny muraw kserotermicznych będą mogły zasiedlić ściany o południowych wystawach, a ptaki wykorzystają bezpieczne ściany do budowy nor gniazdowych.

Pszeniec różowy (fot. J. Józefczuk)

Żołny (fot. J. Józefczuk)

Czapla siwa plądrująca gniazda brzegówek (Fot. K. Konieczny)

Wyrobiska zalane wodą

Obszary po kopalniach, kamieniołomach czy innych wyrobiskach, można zalać wodą. Będą one miały wpływ nie tylko na odnowienie się poziomu wód gruntowych, ale też stworzą dogodne siedliska dla organizmów wodnych. To dobre rozwiązania dla ptaków. Zwłaszcza zimą, kiedy to zimują tu ogromne stada kaczek i gęsi.

Jesienne przeloty (fot. J. Józefczuk)

Zimująca rzadka kaczka – ogorzałka

Problem gatunków obcych i inwazyjnych

Pozostawianie terenów po eksploatacji, niesie też wiele zagrożeń. Bardzo łatwo wkraczają tu gatunki obce-inwazyjne. Szczególny prym wiodą tu robinie akacjowe, rdestowce ostrokończyste i sachalińskie, klon jesionolistny, róża pomarszczona, tawuły, czasem bożodrzew czy śnieguliczka. Często wprowadzano kultywary obcych gatunków topól. Wprowadzenie gatunków obcych do renaturyzacji powinno być całkowicie zabronione.

Róża pomarszczona (fot. J. Józefczuk)

Owocujący bożodrzew gruczołkowaty (fot. J. Józefczuk)

Obszar po renaturyzacji

Tak wygląda teren po renaturyzacji –
Społeczny rezerwat przyrody w gminie
Wińsko

Na terenach silnie zdegradowanych od-
tworzono tu:

- ▶ sieć oczek wodnych dla płazów
- ▶ murawę kserotermiczną

Ropuchy szare w amplexusie
(fot. K. Konieczny)

Suseł morengowany
(fot. K. Konieczny)

(fot. K. Konieczny)

Renaturyzacja przyjazna przyrodzie i ludziom – zalecenia:

- ▶ Umożliwienie naturalnej sukcesji zgodnej z typem siedliska to często najlepszy wybór dla przyrody
- ▶ Często to najtańsze rozwiązanie
- ▶ Ważne, aby renaturyzację wszelkich obszarów po eksploatacji konsultować zawsze ze specjalistami: biologami, hydrologami i geologami
- ▶ Istotną rzeczą jest nie dopuszczenie gatunków obcych do zasiedlania takich miejsc.
- ▶ Dobrym rozwiązaniem jest wprowadzanie wypasu zwierząt gospodarskich do utrzymywania muraw, jednak ilość zwierzęta musi być tak dobrana aby nie niszczyły one siedlisk.
- ▶ W przypadku dużych obszarów należy wyznaczyć strefy na których będzie prowadzona ochrona przyrody oraz strefy rekreacji ludzi, tak aby te miejsca nie kolidowały ze sobą.
- ▶ Obszary takie powinny być wykorzystywane w edukacji przyrodniczej oraz środowiskowej.

(fot. K. Konieczny)